

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТЕРМІНОСПОЛУК В АЕРОНАВІГАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ

На початку ХХ ст. українське термінознавство досягло значних успіхів у практичному та теоретичному напрямках.

Дослідники галузевих систем (С. Дорошенко, Л. Малевич) зазначають, що протягом останніх років відбулася тенденція до зростання синтаксичної деривації, продуктом якої є термінологічне словосполучення.

На початку формування нової галузі, зокрема й авіаційної, головну роль відіграють однокомпонентні терміни. В українській авіаційній термінології, як частині науково-технічної термінології, вони стають базовими. За структурою українські авіаційні терміни можна поділити на три типи: терміносполуки, які складаються з одного, двох, трьох, чотирьох та більше слів. Однак, одним словом складно виразити характерні для них поняття, повноцінно розкрити значення, тому і виникають двокомпонентні терміни – терміни-словосполучення. Складні (дво- та багаточлени) терміносполуки є зручнішими, ніж однокомпонентні, адже дозволяють з більшим ступенем унаочнення показати відношення між окремими поняттями.

Таким чином, багатокомпонентні терміни відображають широкий загальномовний процес утворення найбільш точних і однозначних найменувань і сприяють подальшій деталізації термінів. В терміносполуках української авіаційної термінології становлять велику групу двокомпонентні, трикомпонентні, багатокомпонентні словосполучення. В цих термінах інший структурний компонент, що уточнює і зазвичай є означенням, допомагає краще зрозуміти та чіткіше визначити поняття: функціональність, форма, особливості будови, призначення тощо.

Введення нового складника в терміносполуку конкретизує та поглиблює поняття, через що воно виділяється із низки схожих за сукупністю ознак. Наприклад: *військова частина* і *військова частина авіації повітряних сил*; *апарат літальний* і *апарат гвинтокрилий літальний*.

Серед розглянутих терміносполук найпродуктивнішими є двокомпонентні терміни-словосполучення типу іменник + іменник (*буксирування літака*; *швидкість дирижабля*; *ефективність елеронів*; *стрій літаків*) та іменник + прикметник (*база авіаційна*; *бомбардувальник легкий*; *елерон диференціальний*), де кожен із компонентів словосполучення має усталену позицію в структурі будь-якої терміносполуки.

Інколи дедалі важче передати зміст наукових понять, однак багатокомпонентні терміни ускладнюють сприйняття наукових текстів. Зважаючи на це, найпродуктивнішими у функціонуванні є двокомпонентні структури, які уточнюють поняття і сприяють подальшому структуруванню й деталізуванню термінологічної лексики.

Науковий керівник: Терєфера А.С., викладач